

Te Pipiwharaura, He Kupu Whakamarama.

NAMA 99.

GISBORNE.

HUNE 1906.

NGA MINITA TOKORUA.

A URERE ana te tangi a Niu Tireni, kei roto i te whare pouri e noho ana; whiti ana te poho, oho ana te manawa i te taenga mai o te rongo kua mate a Te Hetana, kua hinga whakarere ki te uma o te Moana-nui-a-Kiwa, i motokia oheretia e te ringa kaha, e te ringa u o Mate. E tirooro tonu ana i roto i ona taringa nga kupu whakanui whakahonore a nga tangata rarahi o Ahitereiria, e huri ana te aroaro whakatekainga, ki te hau tu i tona waka i a Aotearoa, i hau tu ai ia mo nga tau tekau ma toru, ka pakia nei ia e te ringa mana o te mate, hinga ana ia, moe ana i te moenga roa. No mate te mana nui atu, kahore ana whiriwhiri i tana e tango ai. Ka ngaro a Te Hetana i ona marae i nga runanga nunui o te Kingitanga. Ko te Hetana te tangata nui atu o te Paremete o Niu Tireni; he maha ana ture nunui i hanga ai, he ture kahore nei i era atu kawanatanga o te ao, he ture kei te akona e nga whenua nunui. Te Ture Penihana Kaumatua, Whakanohonoho i nga rawakore ki te whenua, Tuku i te mana turaki i te hoko waipiro ki te iwi, Ture Whakangawari i nga tofohe i waenganui i te rangatira me te kai-mahi, Hanga Whare mo nga tangata mahi, Hoihipera hei whanautanga mo nga wahine rawakore; me era atu ture maha. Na Te Hetana i hapai te ingoa o Niu Tireni ka rangona e te ao katoa, nana i tapa a Niu Tireni, "Ko to te Atua ake whenua." Tika rawa mo Te Hetana nga kupu a Rawiri mo Apanere,

"Kahore ia nei koutou i matau, he rang^{ati}-ra, he tangata nui, kua hinga nei inaianei i roto i a Iharaira?"

"Ka whati ra e taku rau koruku.
Taku arai riri ki te nui o te kino.
Nga hui e tau i roto o Poneke
I te hingaanga whare nui hei au anake ra.

Haere e koro i te ringa o aiua,
Unuhia i te rito o te harakeke
Ka tu i te aro a kapa
Aku nui, aku rahi, aku whakamarahi
Ki te rangi. Waiho te iwi mana e mae noa!

Tenei ano tetahi miniti i ohorete tonu te matenga, kei te tangibia e matou. Kahore i oho te motu katoa i tona matenga, kahore i oho nga kainga i tata tonu ki te wahi i hinga ai ia, kahore he tangihanga, kahore he korero, kahore i iri taua nga kara. I tata ki te 90 nga tau o Matiaha Pahewa ka mate nei i te 50 nga ra o Hune i tata ki te 50 nga tau i ngaki ai ia i te mara waina a tona Arika, i kauwhau ai i te Rongo Pai—e 50 nga tau i mahi ai ia i te painga mo te katoa, kahore he umere kahore he whakahonore a te tangata, e £50 ano pea te oranga i te tau. I kaha ai etahi tangata ki te mahi na te nui o te utu, na te whakanuia na te korerotia e te tangata, ko te tino tangata nui atu ia kote tangata i tonu ki tana mahi, ehara i te mea na te utu, na te whakahonoretia ranei e te tangata. engari na te mea he mahi i whakaritea mana, hei mahinga mana ki te tangata ki te Atua. He tangata nui a Te Hetana, he tangata pai, te Minita a te Kingi, otira kahore tatou e mohio, he nui ake pea a Matiaha, tate Atua miniti. Ko ta te Atua mehua he rere ke